

Sygn. akt V C 655/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 5 lipca 2021 r.

Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, V Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Kamil Antkowiak

Protokolant:

po rozpoznaniu w dniu 5 lipca 2021 r. w (...)

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **A. K.**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą w W.**

o **zapłatę**

1. Powództwo oddala.

2. Kosztami obciąża powoda w całości, pozostawiając szczegółowe wyliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu.

sędzia Kamil Antkowiak

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 kwietnia 2019 r. powód A. K., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Serwis (...), reprezentowany w niniejszym postępowaniu przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata, domagał się od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. zapłaty kwoty 1.974,15 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie liczonymi od 25 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wyjaśniła, że w dniu 21 maja 2019 r. miał miejsce wypadek komunikacyjny, w rezultacie którego uszkodzeniu uległ pojazd marki (...) o nrze rej. (...), stanowiący własność S. P.. Na dzień zdarzenia sprawca wypadku objęty był ochroną ubezpieczeniową w zakresie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej z pozwanym. Poszkodowany zlecił powodowi świadczenie usług związanych z wypadkiem, w tym holowanie i parkowanie pojazdu uszkodzonego oraz na czas prowadzonego postępowania likwidacyjnego zawarł umowę najmu pojazdu zastępczego w związku z koniecznością wykorzystania samochodu do codziennej egzystencji. Poszkodowany upoważnił powoda do odbioru odszkodowania w związku z przedmiotową szkodą. Na podstawie umowy cesji wierzytelności powód nabył od poszkodowanego wierzytelności wobec pozwanego, wynikające z uszkodzenia pojazdu. Decyzją z dnia 1 lipca 2019 r. pozwany zakwalifikował szkodę jako całkowitą, przyznając i wypłacając z tego tytułu odszkodowanie. Powód wystawił fakturę VAT o nr (...) obejmującą należność w wysokości 4.391,10 zł, w tym kwotę 2.952 zł z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego marki (...) o nrze rej. (...), kwotę 492 zł z tytułu holowania powypadkowego oraz kwotę 947,10 zł z tytułu parkowania uszkodzonego pojazdu. Powód wskazał, że po stronie pozwanego powstała niedopłata z tytułu najmu pojazdu zastępczego w kwocie 1.599 zł, z tytułu holowania w kwocie 289,05 zł oraz z tytułu parkowania w kwocie 86,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, gdyż pozwany

wypłacił z powyższych tytułów jedynie kwotę 1.353 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego, kwotę 202,95 zł tytułem holowania oraz kwotę 861 zł tytułem parkowania uszkodzonego pojazdu. Przedmiotowym pozwem powód domagał się więc zasądzenia od pozwanego kwot: 1.599 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, kwoty 289,05 zł tytułem zwrotu kosztów holowania pojazdu uszkodzonego oraz kwoty 86,10 zł tytułem zwrotu kosztów parkowania uszkodzonego pojazdu. Strona powodowa wskazała, iż zastosowana przez powoda dobową stawką 130 zł netto za najem pojazdów zastępczych była średnią stawką obowiązującą na lokalnym rynku, zaś dodatkowo biorąc pod uwagę wszystkie warunki najmu, tj. bezgotówkową formę najmu, klasę wynajętych pojazdów a także brak konieczności wpłaty kaucji, uznać należy ją za niezwykle konkurencyjną. Poszkodowany mógł korzystać z pojazdów zastępczych bez konieczności płatności z góry za wynajem czy bez limitu kilometrów, co stanowiło decydujący czynnik przy wyborze wypożyczalni powoda. W przypadku stawki za holowanie pojazdu oraz naprawę powód wskazał, że również były to stawki rynkowe. Powód wskazał dodatkowo, iż ubezpieczyciel sprawcy szkody odmawiając refundacji kosztów związanych ze szkodą w pełnej wysokości pozostawał w błędzie i uchylał się od ciężącego na nim zobowiązania. Powód podkreślił, że w przedmiotowej sprawie poza sporem pozostaje kwestia odpowiedzialności pozwanego za szkodę powstałą wskutek zdarzenia komunikacyjnego, ponieważ pozwany przyjął odpowiedzialność co do zasady. Przedmiot sporu sprowadza się do określenia wysokości odszkodowania należnego z tytułu najmu pojazdu zastępczego oraz przechowywania uszkodzonego pojazdu na parkingu oraz holowania w związku ze szkodą poniesioną na skutek wypadku (k. 3-6).

Pozwany, reprezentowany w niniejszym postępowaniu przez radcę prawnego, w odpowiedzi na pozew, wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Wskazał, że bezspornym w niniejszej sprawie jest, iż pozwany zakład ubezpieczeń likwidował z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy wypadku komunikacyjnego szkodę z dnia 21 maja 2019 r., zgłoszoną 23 maja 2019 r. Uznał, że w wyniku kolizji uszkodzeniu uległ pojazd marki (...) o nrze rej. (...), którego właścicielem był S. P. oraz, że na mocy umowy cesji wierzytelności z dnia 24 maja 2019 r. poszkodowany przełał na powoda swoją wierzytelność jaką posiadał w związku z ww. szkodą. Bezsporne dla pozwanego było również, że poszkodowany wynajął pojazd zastępczy u powoda, że uszkodzony pojazd był holowany do zakładu naprawczego powoda, gdzie został zaparkowany oraz że z tego tytułu powód wystawił fakturę na łączną kwotę 4.391,10 zł brutto, z czego 2.952 zł z tytułu najmu pojazdu zastępczego; 177,10 zł z tytułu parkowania pojazdu uszkodzonego oraz 492 zł z tytułu holowania pojazdu. Pozwany potwierdził, że powód wystąpił do pozwanego o zwrot kosztów holowania, parkowania i najmu pojazdu zastępczego w kwocie określonej w fakturze. Pozwany wskazał, że uznał za zasadne żądanie powoda w zakresie poniesionych kosztów najmu pojazdu zastępczego w kwocie 1.353 zł, parkowania w kwocie 861 zł oraz holowania w kwocie 202,95 zł. Pozwany zakwestionował roszczenia zgłoszone w pozwie co do wysokości w zakresie wynajmu pojazdu zastępczego oraz parkowania i holowania co do zasady oraz co do wysokości poniesionych kosztów. Zakwestionował stawkę najmu pojazdu zastępczego wskazując, że stawka zastosowana przez powoda 120 zł netto za pojazd klasy A jest zawyżona i nie mieści się w granicach stawek rynkowych na rynku lokalnym. Wskazał, że poszkodowany wynajął pojazd klasy B i przysługuje mu zwrot kosztów wg stawek tej klasy. Pozwany zweryfikował stawkę za dobę wynajęcia samochodu zastępczego do kwoty 55 zł netto. Podkreślił, że najem pojazdu zastępczego w klasie adekwatnej do pojazdu uszkodzonego był możliwy do zorganizowania za pośrednictwem pozwanego za stawkę nie wyższą niż 55 zł netto. Wskazał zatem, że brak jest jakichkolwiek podstaw aby uznać, że pozwany był zobowiązany do pokrycia wyższych kosztów, skoro taką samą usługę o takiej samej jakości mógł zaproponować poszkodowanemu taniej. Pozwany wyraził stanowisko, że poszkodowany posiada możliwość wyboru usługi z której chce skorzystać, jednakże w sferze obowiązku minimalizowania szkody i zasad współżycia społecznego leży wybór usługodawcy, który oferuje swoje usługi w średnich stawkach obowiązujących na rynku. W ocenie pozwanego poszkodowany miał obowiązek podjąć działania w celu zmniejszenia szkody, czego nie uczynił. Pozwany wskazał również, że stawka czynszu najmu zastosowana przez powoda przez sam fakt występowania na rynku nie jest i nigdy nie będzie w przypadku najmu pojazdów - dokonywanych za cesję wierzytelności – stawką rynkową. W jego ocenie o stawce rynkowej można mówić wyłącznie wówczas, gdy po tej stawce dokonują się na rynku faktyczne transakcje, linia popytu i podaży krzyżują się po określonej cenie. Dotyczy to sytuacji, w których poszkodowany faktycznie poniósł koszty najmu. Nadto skoro powód

nie wymagał od poszkodowanego, aby dokonywał on zapłaty za ww. usługę, lecz nabywał od niego wierzytelności przysługujące mu z tego tytułu, to może on swobodnie kształtować cenę, której wysokością poszkodowany nie będzie zainteresowany, gdyż nie musi jej zapłacić. Pozwany zwrócił uwagę, iż w trakcie zgłoszenia szkody poszkodowany został poinformowany o możliwości wynajmu auta zastępczego za pośrednictwem (...) S.A. Poszkodowany wynajął samochód zastępczy u pozwanego, który został zorganizowany następnego dnia po zgłoszeniu szkody. Dodatkowo poszkodowany został poinformowany, że w przypadku organizacji najmu we własnym zakresie zwrot kosztów nastąpi według cen jakie stosują wypożyczalnie współpracujące z (...). Pozwany podkreślił, że pojazd zastępczy był wynajmowany u powoda od dnia 29 maja 2019 r., co oznacza, że poszkodowany został skutecznie poinformowany o wysokości akceptowanych stawek jeszcze przed wynajmem pojazdu we własnym zakresie. Wyraził stanowisko, że w świetle powszechnie obowiązujących przepisów prawa poszkodowany jako wierzyciel jest zobowiązany współdziałać z dłużnikiem (zakładem ubezpieczeń) w zakresie wykonania zobowiązania a co za tym idzie do nieprzyczyniania się do zwiększania rozmiarów szkody i jej minimalizacji. Skoro zatem pozwany dał poszkodowanemu możliwość wynajmu pojazdu zastępczego za swoim pośrednictwem a poszkodowany z niego nie skorzystał, wynajmując pojazd u powoda po wyższej stawce dobowej, czyli przyczynił się do zwiększenia rozmiarów szkody, to sankcją wobec niego (i w konsekwencji powoda) powinna być odmowa zaspokojenia roszczeń w takim zakresie w jakim stawka dobową za najem pojazdu zastępczego zastosowana przez powoda przekracza stawkę po jakiej pojazd zastępczy mógł zostać wynajęty poszkodowanemu przez pozwanego. Strona pozwana kwestionuje również żądanie powoda co do okresu jak i wysokości kosztów parkowania. W ocenie pozwanego zasadne było skorzystanie z usługi parkowania maksymalnie przez 20 dni a koszty parkowania przekraczające dobową stawkę 35 zł netto nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowo skutkowym ze zdarzeniem i nie zasługują na uwzględnienie. Nadto pozwany wypłacił powodowi koszty holowania w kwocie 289,05 zł i podniósł, że zorganizował holowanie uszkodzonego pojazdu następnego dnia po zgłoszeniu szkody, tj. 24 maja 2019 r. na co wskazuje nagranie z działu A.. Kwota wypłacona przez pozwanego stanowiła średnią cenę ryczałtową za holowanie na dystansie do 30 km. W ocenie pozwanego koszt holowania ponad kwotę 289,05 zł brutto wykracza poza obowiązek wynikający z art. 361 kc. Z uwagi na niezasadność roszczenia głównego pozwany zakwestionował również żądanie zasądzenia odsetek (k. 31-34).

W piśmie procesowym z dnia 1 lutego 2021 r. pozwany podkreślił także, iż poszkodowany chciał przetransportować swój uszkodzony pojazd do zakładu współpracującego z (...), jednak pojazd został bez jego zgody zabrany do warsztatu powoda. Pozwany wskazał, że nie miał wpływu na sytuację, w której podszywający się pod (...) S.A. holownik dotarł na miejsce zdarzenia wcześniej oraz że każdy poszkodowany zawsze może się skontaktować z infolinią (...) S.A. i zweryfikować dane holownika. Pozwany podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko, kwestionując wszystkie roszczenia zgłoszone w pozwie. Ponadto zakwestionował umowę przelewu wierzytelności (cesji) zawartą pomiędzy powodem a poszkodowanym (k. 138-140).

Postanowieniem z dnia 1 marca 2021 r. Sąd wobec przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości i uprzedniego odebrania od stron stanowisk na piśmie zamknął rozprawę celem wydania orzeczenia na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 15zsz² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 maja 2019 r. miał miejsce wypadek komunikacyjny, w rezultacie którego uszkodzeniu uległ pojazd marki (...) o nr rej. (...), stanowiący własność S. P..

Sprawca kolizji posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. z siedzibą w W..

okoliczności bezsporne nadto **dowód:** zgłoszenie szkody (k. 10-11), zapytanie do (...) nr (...) (k. 12)

Poszkodowany zlecił powodowi świadczenie usług w związku z wypadkiem, w tym holowanie i parkowanie pojazdu uszkodzonego, jak również upoważnił go odbioru odszkodowania od ubezpieczyciela.

W dniu 24 maja 2019 r. poszkodowany na czas postępowania likwidacyjnego zawarł z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego marki (...) o nrze rej. (...), który był mu niezbędny, wedle oświadczenia, do celów dojazdu do lekarza, na zakupy, do rodziny i załatwiania innych potrzeb życia codziennego. Poszkodowany nie miał możliwości korzystania z innego pojazdu w czasie likwidacji szkody. Najem odbył się bezgotówkowo.

Nadto na mocy umowy przelewu wierzytelności z dnia 24 maja 2019 r. strona powodowa nabyła od poszkodowanego całość praw do odszkodowania za skutki ww. kolizji.

Poszkodowany poinformował pozwanego o cesji wierzytelności.

okoliczności bezsporne, nadto **dowód** : pełnomocnictwo (k. 13), upoważnienie (k.14), umowa najmu (k. 15), informacja konieczności korzystania z pojazdu zastępczego (k. 16), umowa cesji (k. 17-18), powiadomienie o przelewie wierzytelności (k.19), zeznania świadka S. P. (k. 62-67)

Następnie powód wystawił poszkodowanemu fakturę VAT nr (...) na łączną kwotę 4.391,10 zł, w tym: tytułem holowania powypadkowego pojazdu marki (...) (...) z miejsca kolizji do serwisu w P. w dniu 22 maja 2019 r. na kwotę 492 zł, tytułem wynajmu pojazdu zastępczego marki F. (...) na czas trwania likwidacji szkody na pojeździe marki (...) (...) w dniach od 24 maja 2019 r. do 13 czerwca 2019 r. (20 dni) w kwocie 2.952 zł, tytułem opłaty parkingowej – postój uszkodzonego pojazdu marki (...) (...) na parkingu strzeżonym w dniach od 22.05.2019 r. do 13.06.2019 r. (22 dni).

okoliczności bezsporne, nadto **dowód** : faktura VAT nr (...) (k. 20)

Decyzją z dnia 24 czerwca 2019 r. pozwany stwierdził, że koszty naprawy uszkodzonego samochodu przekraczają jego wartość rynkową, w związku z tym w pojeździe poszkodowanego wystąpiła szkoda całkowita. Wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym ustalono na kwotę 3.600 zł brutto, natomiast wartość pojazdu w stanie uszkodzonym na kwotę 700 zł brutto. Tytułem odszkodowania za szkodę całkowitą pozwany przyznał poszkodowanemu kwotę 2.900 zł.

Decyzją z dnia 1 lipca 2019 r. pozwany tytułem odszkodowania za najem zastępczy przyznał poszkodowanemu kwotę 1.353 zł oraz kwotę 86,10 zł, za dobę wynajmu przyjął stawkę 55 zł netto. Z kolei z tytułu parkowania przyznał mu kwotę 861 zł, uznając za zasadny okres parkowania 20 dni. Tytułem holowania poszkodowanemu została przyznana kwota 202,95 zł. Fakturę za holowanie uszkodzonego samochodu na kwotę 492 zł brutto, zweryfikowano do kwoty 202,95 zł brutto. Kwota ta stanowi średnią cenę ryczałtową za holowanie na dystansie do 30 km, która obejmuje dojazd, wykonanie czynności na miejscu, załadunek, rozładunek i powrót. Średnia stawka ryczałtowa za holowanie uszkodzonego pojazdu zweryfikowana została na podstawie średnich cen obowiązujących za ten rodzaj usługi. Do wcześniej wypłaconej kwoty 4.339,10 zł przekazano do wypłaty 1.063,95 zł.

okoliczności bezsporne, nadto **dowód** : decyzja z dnia 24 czerwca 2019 r. (akta szkody na płycie CD), decyzja z dnia 1 lipca 2019 r. (k. 21)

Stan techniczny pojazdu marki (...) przed szkodą był dobry, samochód był dopuszczony do ruchu. Po szkodzie nie był jezdny. Uszkodzeniu uległ tył pojazdu, gdzie znajduje się silnik, który uległ przesunięciu wraz ze skrzynią biegów oraz fotel kierowcy. Pojazd po szkodzie, z polecenia przypadkowego kierowcy lawety z firmy (...), który sam się zaoferował, został zabrany do naprawy do warsztatu A. K. w P., bez wiedzy i zgody poszkodowanego S. P.. Miejsce, w które uszkodzony samochód został zabrany pomógł poszkodowanemu ustalić pracownik pozwanego (...) S.A.

Holownik podszrywający się pod pozwanego (...) S.A., odbierając uszkodzone samochody z miejsca zdarzenia zawozi je do warsztatów niewspółpracujących z pozwanym.

S. P. ma 75 lat i jest po wielu urazach ortopedycznych i kardiologicznych. Z zawodu jest ślusarzem. Został poinformowany przez laweciarza, że otrzyma pojazd zastępczy na czas naprawy uszkodzonego pojazdu w

warsztacie powoda. Poszkodowany nie miał żadnego wpływu na wybór marki pojazdu zastępczego. Nadto chciał przetransportować swój uszkodzony pojazd do zakładu współpracującego z pozwanym (...) S.A., jednak u powoda zażądano od niego kwoty 600 zł za zabranie uszkodzonego pojazdu, celem opłaty za holowanie, na co poszkodowany nie wyraził zgody. Poszkodowany otrzymał pojazd zastępczy od pozwanego, po rozmowie z infolinią (...) S.A., ale z uwagi na jego nieprzydatność został zwrócony tego samego dnia. Poszkodowany nie wyraził zgody na płatny parking. Powód ani jego pracownicy nie przekazali poszkodowanemu żadnych informacji odnośnie akceptowalnych stawek za najem pojazdu zastępczego. S. P. nie znał ani nigdy nie widział powoda A. K.. Poszkodowany nie wiedział czym jest umowa cesji, co ona oznacza oraz jakie niesie ze sobą skutki.

Dowód: zeznania świadka S. P. (k. 62-67)

Stawka najmu pojazdu zastępczego uszkodzonego o parametrach zbliżonych do pojazdu wynajmowanego (...) segmentu A, wynosiła w 2019 r. od 87,75 zł netto dla wynajmu do 4 dni, 76,27 zł netto dla wynajmu do 14 dni oraz 71,31 zł netto dla wynajmu do 30 dni. Maksymalna kwota najmu wynosiła 110 zł netto, a minimalna 42,28 zł netto. Stawka powoda w kwocie 120 zł netto, k. 20 jest nieznacznie zawyżona od najwyższej spotkanej w ofercie, różnica wynosi 10 zł netto.

Pozwana proponowała samochód zastępczy.

Średni dzienny koszt netto parkowania pojazdu na terenie zamkniętym na terenie P. i gmin ościennych w 2019 roku wynosił 30,35 zł netto na dobę tj. 37,33 zł brutto. Tym samym kwota 35 zł netto k.20 występowała na rynku lokalnym, jednak była w górnych wartościach.

Koszt netto holowania uszkodzonego pojazdu w 2019 r. wynosił od 122 zł netto w firmie (...) do 400 zł netto w firmie Pomoc (...) w P.. Uzyskana średnia cena holowania pojazdu wynosi około 311,87 zł netto, tj. 383,60 zł brutto. Maksymalna kwota za usługę holowania wynosiła 400 zł netto, a minimalna 122 zł netto. Tym samym kwota wskazana na k. 20 w wysokości 400 zł netto występowała na rynku lokalnym w danym okresie.

Uzasadniony okres najmu pojazdu powinien być liczony od 24 maja 2019 r. do dnia 13.06.2019 r. Wówczas czas najmu wynosiłby 21 dni/20 dób. Jednak akta wskazują, że szkoda została rozliczona jako całkowita po kolejnych oględzinach w dniu 18.06.2019r. Decyzja o szkodzie całkowitej jest z 1 lipca 2019 r. Tym samym okres wskazany przez powoda 20 dni najmu i 22 dni parkowania zawiera się w przedziale czasu od 21 maja do 1 lipca 2019 r.

Dowód : opinia biegłego sądowego dra inż. M. C. (k.91-105)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów, w tym opinii biegłego sądowego dra inż. M. C. oraz zeznań świadka S. P..

Sąd dał wiarę zgromadzonym w aktach sprawy **dokumentom**. Dokumenty prywatne, zgodnie z treścią art. 245 kpc, stanowiły zaś dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Żadna ze stron nie kwestionowała dokumentów, więc i Sąd nie widział podstaw by czynić to z urzędu.

Postanowieniem z dnia 20 lipca 2017 r. Sąd dopuścił **dowód z pisemnej opinii biegłego z dziedziny techniki samochodowej dra inż. M. C.** na fakt: jaki był konieczny i niezbędny czas likwidacji szkody w pojeździe marki (...), o nrze rej. (...) przy uwzględnieniu uszkodzeń zaistniałych na skutek kolizji drogowej z dnia 20 maja 2019 r., czy uzgodniona przez poszkodowanego i powoda dobową stawka parkowania pojazdu mieści się w granicach stawek rynkowych stosowanych na terenie województwa (...) za tego typu usługę, mając przy tym na uwadze wszystkie warunki parkowania, czy uzgodniona przez poszkodowaną i powódkę dobową stawka najmu pojazdu zastępczego mieści się w granicach stawek rynkowych stosowanych na terenie województwa (...) za tego typu usługę, mając przy tym na uwadze wszystkie warunki najmu, w tym formę najmu bezgotówkowego, czy uzgodniona przez poszkodowanego i powoda stawka za holowanie mieści się w graniach stawek rynkowych stosowanych na terenie

województwa (...) za tego typu usługę oraz na fakt średnich kosztów parkowania oraz holowania uszkodzonego pojazdu w P. oraz w najbliższych okolicach w 2019 r.

Odnosząc się do powyższej opinii zauważyć należy, iż opinia ta podlegała, jak inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 kpc, lecz co odróżnia ją pod tym względem, to szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej (postanowienie SN z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001, nr 4, poz. 64). Specyfika oceny tego dowodu wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana była przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia i wiedzy powszechnej. Nadaje to pierwszorzędne znaczenie, przy tej ocenie, kryterium poziomu wiedzy biegłego, którą niewątpliwie posiada. Gdy więc Sąd zleca biegłemu wydanie opinii, musi mieć na względzie to, czy dysponuje on wiadomościami specjalnymi niezbędnymi dla stwierdzenia okoliczności mających istotny wpływ dla rozstrzygnięcia sprawy. Wiadomości specjalne mogą wynikać zarówno z przygotowania teoretycznego, jak i wykonywanej w danej dziedzinie pracy i nabytych stąd umiejętności oceny występujących tam zagadnień.

Powyższa opinia, złożona w formie pisemnej - sporządzona została w sposób rzetelny, w oparciu o zebraną w sprawie i przedstawioną dokumentację techniczną. Treść opinii wskazuje, iż rzeczoznawca samochodowy, który ją sporządził dysponuje fachową i specjalistyczną wiedzą techniczną, przydatną do dokonywania ustaleń faktycznych w sprawie. Sporządzona przez biegłego opinia nie zawierała przy tym niejasności ani sprzeczności. Zawarte w opinii konkluzje były konkretne i przekonujące. Wnioski zawarte w opinii zostały w należyty sposób uzasadnione. Opinia pozbawiona była wad logicznego rozumowania i cechuje ją obiektywizm. Opinia nie została zakwestionowana przez żadną ze stron procesu.

Sąd przeprowadził dowód z przesłuchania **świadka S. P.** na fakty zasadności najmu pojazdu zastępczego, holowania, parkowania w związku ze szkodą, zawarcia umowy najmu, cesji wierzytelności, negocjowania stawek najmu pojazdu zastępczego, sposobu określenia stawki za wynajem pojazdu zastępczego, parkowanie oraz wyboru wypożyczalni pojazdu, przy czym z uwagi na stan epidemii dowód ten na podstawie art. 271¹ kpc przeprowadzono poprzez złożenie przez świadka S. P. zeznań na piśmie.

Zeznania tego świadka Sąd obdarzył przymiotem pełnej wiarygodności. Zeznania świadka były spójne, jasne i logiczne (k. 62-67). Sąd nie dopatrył się w nich elementów mogących podważać ich wiarygodność faktologiczną, sprzeczną z zebrany materiał dokumentowy lub zasadami doświadczenia życiowego. Nie były kwestionowane przez żadną ze stron procesu.

Przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości z dokumentów i fakt uprzedniego odebrania od strony pozwanej stanowiska pozwalała Sądowi zamknąć rozprawę celem wydania orzeczenia na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 15z² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się niezasadne.

Spór ogniskował wokół kwestii, czy pozwany w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawy przedmiotowej kolizji drogowej zobowiązany był do pokrycia kosztów holowania, najmu pojazdu zastępczego na czas naprawy pojazdu poprzednika prawnego powoda (uszkodzonego w wyniku kolizji) oraz kosztów parkowania pojazdu uszkodzonego w pełnej w wysokości wynikającej z wystawionej przez powoda faktury VAT.

Strona pozwana podnosiła natomiast przede wszystkim, że koszty są zawyżone, gdyż wypłacona w toku postępowania likwidacyjnego niesporna kwota odszkodowania wyczerpuje w całości roszczenia wynikające z konieczności najmu pojazdu zastępczego, parkowania i holowania uszkodzonego pojazdu, jednocześnie kwestionując wysokość przyjętej

przez powoda w umowie stawki. Nadto pozwany podnosił, iż poszkodowany nie miał świadomości czym jest umowa cesji, co ona oznacza oraz jakie niesie za sobą skutki.

Zgodnie z treścią art. 805 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia zakład ubezpieczeń zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Świadczenie zakładu ubezpieczeń polega w szczególności na zapłacie przy ubezpieczeniu majątkowym - określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku (art. 805 § 2 kc).

Kwestia samej odpowiedzialności pozwanego za skutki kolizji, w tym obowiązku pokrycia kosztów najmu pojazdu zastępczego na czas naprawy, nie była kwestionowana przez stronę pozwaną. Tym samym wobec braku sporu co do samej ogólnej zasadności najmu pojazdu zastępczego, to już na powódzie w niniejszej sprawie spoczywał – wobec zaprzeczenia strony pozwanej – ciężar dowodu (art. 232 kpc w zw. z art. 6 kc) wykazania wysokości dochodzonych kosztów i konieczności najmu w dochodzonej wyższej niż dotąd mu zapłacona przez ubezpieczyciela niesporna kwota.

Zatem w pierwszej kolejności należało wskazać, że legitymacja czynna strony powodowej w niniejszym postępowaniu wynikała z umowy cesji zawartej przez powoda z poszkodowanym. W myśl bowiem art. 509 § 1 kc wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Z kolei art. 513 § 1 kc stanowi, że dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie. Celem i skutkiem przelewu jest przejście na nabywcę wierzytelności, a zatem ogółu uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Jednakże w następstwie przelewu nie może pogorszyć się sytuacja dłużnika.

Za słuszny Sąd uznał argument pozwanego, że umowa cesji wierzytelności dokonana przez S. P. okazała się nieważna.

Strona pozwana podniosła bowiem, że umowa cesji zawarta przez poszkodowanego jest bezwzględnie nieważna. Zauważyć należy, iż umowa cesji zawarta przez S. P. z A. K. została zawarta przez osobę nie mającą świadomości czym jest umowa cesji, co oznacza i jakie niesie skutki wobec zakładu ubezpieczeń z tytułu odszkodowania. S. P. na pytanie „do czego jest potrzebna umowa cesji wierzytelności?” został poinformowany w biurze powoda, że „będzie potrzebne do rozliczenia z (...)”. W dalszej kolejności nie został poinformowany „do jakich”. Nadto poszkodowany zeznał, że „wszystkie dokumenty podsunęte mi były do podpisu...tak abym nie miał możliwości ich czytania a podpisane zaraz były odkładane na bok z dala od zasięgu ręki”(k. 64). Jeśli zatem zbywca nie ogarniał swą świadomością wierzytelności jaką zbywa, to brak jest istotnych cech umowy. S. P. przesłuchany w sprawie wyraźnie określił, że nie rozumiał czym jest cesja. Sąd zatem uznał, że umowa cesji zawierana przez S. P., na podstawie art. 509 kc jest nieważna, gdyż jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego – art. 58 § 2 kc.

Przepis art. 58 § 2 kc stanowi, że nieważna jest czynność sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. W ocenie Sądu działanie firmy polegające na nabywaniu wierzytelności bez dokładnego wyjaśnienia klientowi – konsumentowi czym jest i ile wynosi wierzytelność, w tym wypadku wysokość za najem pojazdu zastępczego jest niezgodne z zasadą uczciwości, jasności i przejrzystości czynności prawnych. Zbywca S. P. nie obejmował swą świadomością wysokości tej wierzytelności, a jak się okazało po jego przesłuchaniu, nigdy nie widział powoda. Zatem umowa nie zawierała istotnych elementów (essentialia negotii). W świetle poglądów orzecznictwa i doktryny nie budzi wątpliwości stanowisko, że na gruncie zacytowanego przepisu za nieważną należy uznać czynność prawną, która nie spełnia ustawowych koniecznych wymogów jej dokonania, określonych mianem essentialia negotii (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2000 r., I CKN 618/98 (niepubl.) i z dnia 3 lutego 2011 r., I CSK 261/10, Lex nr 784986, A. Janiak, Komentarz do art. 58 k.c., LEX, S. Grzybowski (w:) System prawa cywilnego, t. I, 1974, s. 510 i n.; A. Wolter, J. Ignatowicz, K. Stefaniuk, Prawo cywilne, 2001, s. 318; Z. Radwański, System prawa prywatnego, t. 2, 2002, s. 224).

Skoro umowa zawarta między S. P. a A. K. jest nieważna, to także powód nie mógł nabyć w sposób skuteczny i ważny wierzytelności wobec pozwanego.

Ponadto z zeznania S. P. wynika, że poszkodowany nie wiedział do jakiego warsztatu pojazd zostanie odholowany, dobrowolnie nie wybrał warsztatu powoda, nie negocjował stawki za najem pojazdu zastępczego, nie wiedział o opłacie za parking. Nadto był wręcz przekonywany przez pracowników powoda co do tego, że bez względu na okoliczności zostanie mu udostępnione przez niego auto zastępcze. Jasne było także, że poszkodowany nie będzie zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda jakiegokolwiek czynszu z tytułu najmu pojazdu. Nie może ująć uwadze Sądu, że działalność powoda polega między innymi na organizowaniu poszkodowanemu likwidacji szkód i skupywaniu wierzytelności wobec ubezpieczalni. W tej sytuacji brak minimalizowania skutków szkody obciąża właśnie powoda, jako profesjonalistę. Powód zlekceważył bowiem regułę wynikającą z art. 826 § 1 kc, zgodnie z którym to przepisem w razie zajścia wypadku ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Przez co poszkodowany nie wykorzystał możliwości korzystania z auta zaproponowanego przez pozwanego. Oczywiście po stronie poszkodowanego nie było obowiązku korzystania z propozycji pozwanego, w takim razie jednak – mając na uwadze cytowany powyżej przepis art. 826 § 1 kc, stawka wynajmu auta winna zostać limitowana do wysokości, jaką przedstawił pozwany w ofercie skierowanej do poszkodowanego.

W myśl art. 5 kc nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. W ocenie zaś Sądu, nawet przy uznaniu ww. umów za w pełni ważne i skuteczne, to i tak Sąd miał obowiązek z urzędu, pod kątem uchybień zasadom słuszności, jako i sprzeczności z zasadami uczciwego obrotu, badać roszczenie powodowej spółki nabyte z tytułu ww. umów. Zważyć bowiem należy na nieporadność klienta powoda, który ze względu na wiek i wypadek, znajdował się niejako w sytuacji przymusowej w relacjach z powodem, wskutek czego, w nieświadomości co do cesji oraz stawki i realnej konieczności najmu, podpisał dokumenty przedłożone przez pracownika powoda. Tym samym profesjonalna spółka niejako wykorzystała sytuację poszkodowanego, zawierając z nim umowy, na podstawie których kieruje ona obecnie roszczenie odszkodowawcze do pozwanego i domaga się sądowej ochrony. W rezultacie powyższego Sąd uznał, iż zasądzenie wyższych niż dotąd przyznane świadczeń na rzecz powoda, który w relacjach z konsumentem (poszkodowanym) narzucił mu osobę kontrahenta (poszkodowany chciał, by uszkodzonym pojazdem zajął się serwis naprawczy współpracujący z pozwanym (...) S.A.), jak konkretną treść zawieranej umowy (poszkodowany nie miał wpływu na markę, ani wiedzy o stawce najmu, a nawet nie był świadomy, że w ogóle i jakie umowy zawiera), stałoby już w sprzeczności z zasadami słuszności i z zasadami uczciwego obrotu. Powód nie może bowiem odnosić dodatkowych korzyści z tytułu swojego nielojalnego postępowania.

Mając na uwadze powyższe Sąd oddalił powództwo w całości uznając, że powód w żaden skuteczny sposób nie udowodnił żądań objętych pozwem (punkt 1 wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc, mając na uwadze zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Z uwagi na to, że powód przegrał proces w całości, to jego zgodnie z tą zasadą, obciążają w całości koszty procesu. Szczegółowe wyliczenie kosztów procesu Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu (por. art. 108 § 1 kpc) (punkt 2 wyroku).

sędzia Kamil Antkowiak